

Η ΙΔΙΩΤΙΚΗ ΖΩΗ ΤΩΝ ΜΕΓΑΛΩΝ ΑΝΔΡΩΝ

ΠΩΣ ΖΟΥΣΕ Ο ΜΕΓΑΣ ΝΑΠΟΛΕΩΝ

Ένας αυτοκράτωρ με συνήθειες μικροκατού. Ή μετριοφρούνη του Ναπολέοντος. Όπου τόν... ένοχλεί ή δόξα. Πώς περνούσε την ήμερα του. Ή άγάπη του προς τή ζέστη. Τά υπερβέρμη μάνια του. Τό άτελείυτο κουβεντολέι με τόν άκυλούδέ του Κονοτάν, κτλ. κτλ.

ΣΗ δόξα κι' άν άπόχτησε, κι' όσα μεγαλεία, κι' άν γνώρισε στή ζωή του ο Μέγας Ναπολέων, δέν έπαυε νά είνε στο βάθος ένας άπλος όσός. Ένώ κάθε άλλος στή θέσι του, θα θαμπαώνοταν άπ' τήν άπότομη άνοδό του, στά ύπερτατά άξιώματα τής πολιτείας, ο Ναπολέων δέν άλλαξε καθόλου ούτε στο χαρακτήρα του, ούτε και στις συνήθειές του.

Σέ όλες τίες περιόδους τής πολυτάραχης ζωής του, παρέμεινε ο ίδιος, λιτός, έγκρατης, άφελής, μετριοφρόνη. Ένώ ή νίκης του κατέπλησαν όλον τόν κόσμο, ο ίδιος άπόφευγε τίες μάταιες επιδείξεις ύστερα από κάθε θρίαμβό του. Κάποτε του πρότειναν νά γυρίσει στο Παρίσι επί κεφαλής του νικηφόρου στρατού του, ως θριαμβευτής. Ο Ναπολέων γιά άπάντησι... θύμωσε:

—Δέν μου άρέσουν τά χειροκροτήματα, ούτε τά έπιζητώ!... είνε. Δέν είμαι κανένας ήρωας μελοδράματος!...

Νά και μιά άλλη άπόδειξις τής φυσικής μετριοφροσύνης του: "Όταν έβγαινε περιπατό, όταν εμφανιζόταν γιά όποιοδήποτε λόγο σέ κανένα δημόσιο μέρος, ο λαός που τόν έλάτρευε, τόν περικύκλωνε, έπευφημώντας τον. Ή ένθουσιώδης αυτή ύπόδοξη όμως, άντι νά τόν κολακέμη, τόν... ένοχλούσε. Και κάποτε δέν κρατήθηκε, αλλά εξέφρασε στον έμπιστό του Μπουριέν τό κρυφό του αυτό παράπονο:

—Τί εύτυχισμένο ποί είσαι, καυμένη Μπουριέν!... του είνε. Δέν είσαι έσθ' αναγκασιόμνος νά γίνεσαι κάθε τόσο... θέατρο, σάν κι' έμένα!... Τί νά γίνη όμως;... Είνε, βλέπει, ή μοίρα μου, είνε τό καήθικόν μου, νά εμφανιζόμην έτσι στά πλήθη... Νάξερεις όμως, πόσο μέ στενοχωρεί αυτό!...

Θέλετε κι' άλλες άκόμη άποδείξεις; Καθώς άναφέρει ο Ζιρσρντέν, όταν έπρόκειτο νά του άπαγγείλων στις έπίσημες τελετές κανένα λόγον και του πήγαιναν—δπως είνε ή συνήθεια—τό χειρόγραφο νά τό διαβάσει από πρίν, φρόντιζε μέ μεγάλη προσοχή νά σούνη... κάθε έπαινετική λέξι που άφορούσε τό άτομό του!

Και άκόμη: "Όταν έπρόκειτο νά γραφοϋν ή έπιγραφές τής «Θριαμβευτικής Άψίδος», τό Ίνστιτούτο τής Γαλλίας πρότεινε νά γραφή τό όνομα του Ναπολέοντος, συνοδευόμενο από τούς τίλους του «Αΰγουστου», και του «Γερμανικού». Ο Ναπολέων όμως άρνήθηκε:

—"Ο τίτλος μου, είνε «Αυτοκράτωρ τών Γάλλων» και μου εδόθη από τό λαό... "Όποτε δέν μπορώ ούτε καμιά σχέση ούτε μέ τόν Αύγουστο, ούτε μέ τόν Γερμανικό, ούτε καν μέ τόν Κάισαρα!...

Ή θαυμαστή αυτή ταπεινοφροσύνη του δέν τόν έγκατέλειψε ποτέ. Σ' αυτήν μάάλιστα όφείλεται και ή σωτήριότης που έδειξε, όταν άργότερα ή μοίρα του φάνηκε τόσο σκληρή.

"Όταν, μετά τήν καταστροφή του 1814, του άνήγγειλαν ότι ή Δυνάμεις άποφάσισαν νά τόν στείλουν έξέρσιο στο ξερόνησο τής "Ελλάδας, ο μέχρι τής χθές άκόμη κοσμοκράτωρ δέν τάρσχηκε καθόλου. Ο τότε φρούραρχος τών "Ανακτόρων" γτε Μπωσέ, πού έσπευσε νά τόν έπισκεφθή άμέσως μετά τήν πρακική άναγγελία, διηγείται στα άπομνημονεύματά του τά έξής:

—«Εύρηκα τόν Ναπολέοντα ήρεμο, ήσυχο, άποφασισμένο... Τοϋ μίλησα γιά τή νήσο τής "Ελλάδας, κι' εκείνος μου άπάντησε: «Τό κλίμα είνε ύγιεινότατο, καθώς μαθαίνω, κι' οι κάτοικοι πολύ καλοί άνθρωποι... Δέν πιστεύω νά τά περάσω άσχημα, κι' έλπίζω νά μην κακοπεράση κι' ή γυναίκα μου...»

"Όταν άκόμη ο Ναπολέων βρισκόταν στον κολοφώνα τής δόξης του, ο στρατάρχης Κελλερμάν ζήτησε τήν άδεια, εκ μέρους πολλών πολιτών, νά άναγειρην ένα μνημείο προς τιμήν του. Ο Ναπολέων άρνήθηκε:

—Μιά τόσο μεγάλη τιμή από τούς ύπηκόους μου, θα έπιθυμούσα νά μου γίνη μόνο με-

τά τόν θάνατό μου... Έάν έννοείται και τότε έξακολουθούν νά μέ θεωροϋν άξιμ!...

Ήφου παρουσιάσαμε σέ γενικές γραμμές μιά όψη του χαρακτήρος του Ναπολέοντος, άς ρίξουμε μιά ματιά και στις συνήθειές του.

Κάθε πρῶτῃ, στις έφτά, ο άκόλουθός του Κονοτάν, χωρίς καμιά διατύπωση, έμπαινε μέσα στο δωμάτιό του, γιά νά τόν ξυπνήση. Τό τί αντίκριζε εκεί τότε, δέν περιγράφεται. Μέσα στήν αυτοκρατορική κρεββατοκάμαρα βασιλευε όχι πειό άκαταστασία, αλλά πραγματική... άναρχία!... Τά ένδύματα του αυτοκράτορος ήσαν πεταγμένα δω κι' εκεί: Σέ μιά γωνιά βρισκόταν ριγμένη ή στολή του, στο πάτωμα ήσαν σκορπισμένα τά παράσημά του, πίσω από κανένα έπιπλο ήταν τό καπέλλο του, και... οίτω καθεζής!

Ή πρώτες έρωτησεις του Ναπολέοντος, σάν ξυπνούσε, ήσαν στερεότυπες: «Τί ώρα είνε» και «Τί καιρό κάνει έξω».

Ή μόνη πολυτέλεια που έπέτρεπε στον έαυτό του, ήταν νά έχη άναμμένη τή σόμπα χειμώνα-καλοκαίρι, όση ώρα έκανε νά ντυθῆ τό πρῶτῃ. Ή άγάπη αυτή τής ζεστασιάς του είνε καταντήσεως πραγματική μαγία. Τό μπάνιο του τό έπαίρνε τόσο ζεστό, ώστε—καθώς διηγείται ο Μπουριέν—τό δωμάτιο γέμιζε από άτμούς κι' άναγκαζόταν ν' άνοίγη τά παράθυρα!

Μετά τό μπάνιο, ο Κονοτάν του έκανε μασσάζ μέ κολώνια. Κατά τή διάρκεια τής εργασίας αυτής, ο Ναπολέων δέν έπαυε νά κουβεντιάζη μέ τόν άκόλουθό του.

—«Ή Αυτό Μεγαλειότης, άναφέρει ο ίδιος ο Κονοτάν, μέ ρωτῶσε τί είνε κάνη τήν προηγούμενη ήμερα: "Λν έφαγα έξω, μέ ποιους έφαγα, άν μέ περιποιήθηκαν εκεί που μέ είναν καλέσει, τί φάγαμε κλπ... "Άλλοτε πάλι ήθελε νά μάθη, πόσο μου είναν κοστίζει διάφορες ένδυμασίες μου... Τοϋ ανέφερα τά ποσά, και τότε ο αυτοκράτωρ έβαζε τίες φωνές και μούλεγε πώς, όταν ήταν αυτός άνθυπολοχαγός, έκανε πολύ λιγότερα έξοδα, πώς δειπνούσε συχνά στοϋ Ροϋζ—ένα λαϊκό έστιατόριο τής έποχής εκείνης—και πώς έτραγε πολυτελέστατα μονάχα μέ δυο φράγκα!...»

"Άλλοτε πάλι ήθελε νά του διηγείται ο Κονοτάν χίλιες-δυο μικροϊστορίες και τά τοσκάωματα τών άλλων ύπηρετών!...

Τό κουβεντολόγημα αυτό διακοπτόταν, καμιά φορά, άπ' τόν έρχομό του άνακτορικού Ιατροϋ Κορβιζάρ.

—Καλώς τόν μεγάλο μου τσαρλατάνο!... του έλεγε ο Ναπολέων εθιμα. Δέν μου λές, γιατρέ, πρόλαθες νά σκοτώσης κανέναν σήμερα τό πρῶτῃ;...

Ο Κορβιζάρ που ήταν συνηθισμένος στις άστείεςτης αυτές του αυτοκράτορος, δέν τ'άχανε δίλογο και άπαντούσε άναλόγως.

"Υστερα άπ' τό μασσάζ, ο Ναπολέων φορούσε τήν κυλόττα του, τήν «ρόμπντε-σαϊμπρ», και χωρίς νά βγάλλη άκόμη τόν νυχτικό του σκούφο, έφυριζόταν μοναχός του έμπρός σ' ένα καθρέπτο που κρατούσε ο ύπηρέτης του. Σάν τελείωνε τό ξύρισμα, φορούσε τή στολή του, έπαίρνε τήν κοκκάλινη ταμπακέρα του—που δέν τήν άφηνε άπ' τό χέρι του, συνήθως, όλη τήν ήμερα—και περνούσε στο ιδιαιτερο γραφείο του, όπου τόν περίμεναν οι γραμματείς του

"Ετσι άρχιζε ή ήμερα αυτού του ανθρώπου, τόν όποιο έτρεμε όλη ή Εϋρώπη...

Ο Μέγας Ναπολέων, όταν ήταν Πρώτος Ύπατος